

ELBIR

ELEKTRONIKUS LAKOSSÁGI BŰNMEGELŐZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER POLGÁRMESTERI HÍRLEVÉL 2011. MÁJUS

A KISKORÚAK GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNYBŐL TÖRTÉNŐ ENGEDÉLY NÉLKÜLI ELTÁVOZÁSÁNAK RENDŐRSÉGI VONATKOZÁSAI

A gyermek- és fiatalkorú személyek eltűnésével kapcsolatban indított közigazgatási hatósági eljárások számában a statisztikai adatok szerint a tavalyi évhez hasonlítva 25%-os növekedés (2009-ben összesen 975 fő, 2010-ben 1210 fő szökött) tapasztalható. Ez a növekedés több –évek óta fennálló– hátráltató tényező „eredménye”.

A rendszeres szökések leginkább a gyermekvédelmi intézményben nevelt kiskorúakra jellemzőek, a 2010-es év statisztikája is mutatja, hogy kiskorúak eltűnésének 71,9 %-a gyermekotthonból történt.

Hosszú évekre visszavezethető probléma, hogy a kiskorúak intézményben tartása a jelenlegi feltételek és szabályozás miatt megoldhatatlan. A kiskorúak szinte akadály nélkül tudnak távozni az otthonból és visszaszállításukat követően egy részük szinte azonnal, ismételten megszökik. Ennek a problémának az aktualitását mutatja a „notórius szökök„ számának ugrásszerű növekedése.

Az egyre súlyosbodó helyzet megoldása érdekében kapitányságaink javaslata továbbra is az, hogy tegyünk közösen lépéseket az érintett kiskorúak speciális gyermekvédelmi intézménybe történő elhelyezésére. Az eljárás lefolytatásának, az intézkedésbe bevont kiskorúak kiválasztásának szempontjait a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és a főkapitányság szakemberei szükség szerint közösen kidolgozhatják.

A főkapitányság több olyan intézkedést tett az elmúlt időszakban, melyek segítségével csökkenteni próbálja a szökésben lévő, általában családjukhoz visszatérő kiskorúak számát. Ennek eredményeként –2009. július 03-án– megállapodás megkötésére került sor a B-A-Z Megyei Önkormányzat és a B-A-Z Megyei Rendőr-főkapitányság között, mely szerint a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat 08.00 és 17.00 óra közötti időben ügyeletes gépkocsit biztosít az intézményből engedély nélkül eltávozottak visszaszállítására.

A tapasztalatok és a kapitányságok jelentései alapján megállapítottuk, hogy az együttműködési megállapodásban foglaltak 2010. évben is érvényre kerültek. Ez a főkapitányságnak éves szinten százezres nagyságrendű üzemanyagköltség megtakarítást, illetve a szolgálatot ellátó közterületi állomány hatékonyabb feladat-végrehajtását eredményezi.

A körözési tevékenységgel foglalkozó kollégák elmondása szerint a gyermekvédelmi szakemberek készségesek és együttműködést mutatnak a szökött gyermekek visszaszállítása tekintetében, de az is egybehangzó vélemény, hogy az engedély nélkül eltávozott kiskorúak mielőbbi felkutatása tekintetében a gyermekvédelmi intézmények hozzáállása nem minden esetben segíti a rendőrség munkáját.

Hátráltató tényező, hogy sok esetben a kiskorúak engedély nélküli eltávozása csak az eltűnést követően napok múlva jut hatóságunk tudomására, illetve, hogy az intézmények nem rendelkeznek naprakész adatokkal a szülők, rokonok lakó-, vagy tartózkodási helyéről, így ezen adatok hiányában az eltűnt személyek felkutatása hosszú időt vesz igénybe.

Gondot jelent továbbá, hogy ha a gyermek önként megy vissza az intézetbe, nem kerül sor a meghallgatására, elszámoltatására. Hatóságunk nem szerez róla tudomást, hogy a gyermek szökésének idején hol tartózkodott, bűncselekményt elkövetett-e, vagy az ő sérelmére elkövettek-e. A gyermekotthon átiratában ugyanis csak annyit közöl hatóságunkkal, hogy a gyermek önként visszament az intézménybe, vagy sajnos esetenként ez a visszajelzés is elmarad. Az intézmény által történt részletes meghallgatás a következő engedély nélküli eltávozás miatt indított eljárás során segítő körülmény lenne, hiszen a vélhető tartózkodási helyet könnyebben meg tudnánk állapítani.

Tapasztalataink szerint a gyermekotthonból szökött gyermekek életkoruknál fogva potenciális áldozatok, míg életvitelüket tekintve potenciális bűnelkövetők lehetnek.

Az elmúlt évhez képest a szökések ideje alatt elkövetett bűncselekmények száma csökkent (2009: 38 bcs, 2010: 18 bcs).

A fiatal lányok körében előfordul, hogy prostitúciós tevékenységet folytatnak, míg a fiúk leginkább a különféle lopásokat követnek el, de esetenként rablásokban is részt vesznek.

Megítélésünk szerint a gyermekek állandó szökésükkel, önmagukra nézve súlyos veszélyeztető magatartást idéznek elő. Ennek megfelelően a gyermekvédelmi intézményből engedély nélkül eltávozottak ügyében indított közigazgatási eljárás részeként határoztuk meg, hogy az intézményben való elhelyezésért felelős gyámügyi hatóságnál a fenti hivatkozott jogszabály alapján, mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja, hatósági eljárást kezdeményezünk. Azonban a jelenlegi jogintézmény, vagyis a gyermekek

védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 17. §. (2) bek. b.) pontja alapján a rendőrség nem kezdeményezhet hatósági eljárást, mert sem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL tv. (KET) 15. §. (1) bekezdése alapján, valamint a gyámhatóságokról és a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. Rendelet 7/a. §-a szerint a rendőrség nem tekinthető ügyfélnek, ezért a Gyvt. 17. §-ának (2) bekezdés a.) pontja alapján az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé élünk jelzéssel.

A kiskorúak keresésénél figyelembe kell venni, hogy az intézményből engedély nélkül eltávozott gyermekek nagy része jellemzően visszatér a szüleikhez, ahol a szülők a keresés alkalmával bűntudatuk gyermekeiket vagy letagadják otlétüket.

A családokból eltűnt kiskorúak zöme halmozottan hátrányos helyzetű, a társadalom alsó perifériális rétegéből kerülnek ki, illetve olyan családokból, ahol nem fordítanak kellő figyelmet a gyermek megfelelőképpen –a társadalom igényeihez, elvárásaihoz mérten– történő szocializálódására, nevelésére.

Ezen esetekben az eltűnt fiataalkorú felkutatását rendkívüli mértékben megnehezíti, hogy a családok jelentős hányada később -esetleges szankcióitól tartva- teszik meg bejelentésüket, ugyanis nem kötik jelentős és őszinte érzelmi szálak a kiskorúhoz, illetve különösebb érdekük nem fűződik aktív tevékenység kifejtésére a mielőbbi felkutatás érdekében. Zömében a rendőrhatalósággal sem működnek együtt, sőt valamilyen szinten el is fogadott a gyermek egyfajta csavargó életmódja.

Összességében tekintve továbbra is kiemelkedő fontosságú a gyermekvédelmi intézményből való szökések számának csökkentése, valamint a szökésben lévő eltűntek mielőbbi felkutatása.

**BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY**

☎ 3501 Miskolc, Zsolcai kapu 32. Pf.:161
☎ (46) 514-500/23-27, fax: 27-37

